

מעמקים

מעובד מתוך שיעורי הרב יצחק שפירא

ראש ישיבת 'עוד יוסף חי'

בס"ד | פרשת חקת | תשפ"ה | גיליון 54

דברים גדולים קורים
במציאות – ומה
איתנו?

שו"ת בעבודת ה'

עמוד 32

כיצד אדמו"ר הזקן
מכניס אותנו לשער
הכוונות

אבא של שבת

עמוד 8

למה הקנאה כל-כך
קיומית ובסיסית
בנפש?

כך תזכה לתחיית
המתים

עמוד 5

עלון מעמקים משתדרג!! בואו להשפיע!!

כתבו לנו:

מאיזה מדור אתה הכי נהנה?

במה עלון מעמקים מוסיף לך?

איזה דברים לדעתך צריך לשפר?

שלחו לנו למייל shiurimshapira@gmail.com

או התקשרו לטלפון 0537246111

בין העונים יוגרל חוברת/ספר של הרב יצחק שמירא - 5 זוכים!

הקדמת המערכת

שבת שלום לקוראי מעמקים היקרים! לפניכם עלון חדש מלא בתוכן חסידי – מאמרי 'השכלה' ו'עבודה', והתבוננויות מרתקות.

אנו פותחים במאמר קצר על הפרשה, כך תזכה לתחיית המתים! על תיקון מידת הקנאה על ידי מצוות פרה אדומה.

לאחר מכן נעבור לשיעור המרכזי – אבא של שבת. טעימות מכתבי האר"י, עם המשקפיים המיוחדות של אדמו"ר הזקן.

ולבסוף, שו"ת יסודי בעבודת ה', על העבודה הנפשית שלנו כאשר במציאות קורים דברים גדולים.

שבת שלום ומבורך, המערכת

לשאלות, הערות, ולקבלת העלון

shiurimshapira@gmail.com

או בטלפון 0537246111 – יוסף חיים

לשמיעת השיעורים בקול הלשון 0733718149

כך תזכה לתחיית המתים!

כיצד מתקנים את מידת הקנאה בנפש? למה הצדיקים חוזרים לעפר רק רגע לפני תחיית המתים? ואיך כל זה קשור למצוות פרה אדומה?

פרה אדומה – תיקון הקנאה

הפרשה שקראנו בשבוע שעבר, פרשת קרח, עסקה רבות במחלוקת, שנובעת מקנאה. קרח ועדתו מקנאים במשה ואהרן, עד שקנאתם מביאה אותם לדבר בהם סרה. בפרשתנו אנו עוסקים בתיקון הקנאה, שנעשה על ידי מצוות פרה אדומה. רמזי יפה לדבר ניתן לראות בכך שמצוות פרה אדומה נעשית על ידי **אלעזר**, שעולה בגימטריא בדיוק קרח.

סמך נוסף לכך שמצוות פרה אדומה מובאת בפרשתנו כדי לתקן את חטאו של קרח, אפשר להביא על פי דברי חז"ל שבמצוות פרה אדומה נצטוו ישראל בפועל יחד עם הציווי על המשכן, הרבה לפני המאורעות שבפרשת קרח, ובוודאי שלפני המאורעות שבפרשתנו (שמתרחשים בסוף שנות הארבעים). אם כן, נדרשת סיבה מיוחדת לכך שמצוות פרה אדומה מובאת דווקא כאן, בפתח פרשתנו. לפי זה אנו רוצים להציע ולהסביר, שמכיוון שמצוות פרה אדומה עניינה תיקון הקנאה, היא מובאת לאחר חטא המחלוקת שנבעה מקנאה במטרה לתקן אותה.

רקב עצמות קנאה

אז כיצד בכוחה של מצוות פרה אדומה לתקן את הקנאה?

לפני שנצלול לעומקה הפנימי של המצווה, נתבונן בפסוק מספר משלי שמדבר על מידת הקנאה: **חיי בשרים לב מרפא ורקב עצמות קנאה**. אנו רואים פה קשר בין הקנאה למוות, מי שמרפא ומרחם זוכה שבשרו יהיה חי, אך מי שמקנא

נרקבים עצמותיו. ואכן, כך למדו חז"ל במסכת שבת (קנב, ב): כל מי שיש לו קנאה בלבו - עצמותיו מרקיבים, כל שאין לו קנאה בלבו - אין עצמותיו מרקיבים.

לאחר מכן הגמרא ממשיכה ואומרת, שלפני תחיית המתים כולם יהפכו לעפר ללא יוצא מן הכלל, כדי לקיים את דברי הפסוק "כי עפר אתה ואל עפר תשוב". הסיבה לכך היא שכדי להגיע ממש לתחיית המתים צריך לתקן בשלמות את מידת הקנאה. לכולם יש קנאה, אלא שאצל המון העם שוכנת קנאה גסה ואצל הצדיקים שוכנת קנאה מאוד דקה. מכיון שהקנאה של הצדיקים דקה עד מאוד ולא מורגשת, הם צריכים להבחין בריקבון שבה רק שעה אחת לפני תחיית המתים.

שים לב לקנאה

כעת אנו מגיעים למצוות פרה אדומה:

לאחר ששורפים את הפרה, לוקחים את האפר שלה ונותנים אותו לתוך מים חיים. המים מסמלים את המקום בנפש בו האדם חש שהוא חלק מהקב"ה, והוא לא עומד נפרד לעצמו; אך אפר הפרה מסמל את הקנאה ששוכנת בתוך הנפש. האפר לא מתגבל על ידי המים, ובכך הוא מסמל את התכונה של האדם לראות את עצמו כנפרד, לשים את עצמו במרכז, ולהיות אכול קנאה.

בנתינת האפר בתוך מים חיים אנו מבחינים ומבודדים את מידת הקנאה שבתוכנו. אנו שמים לב אליה, מבליטים אותה, ונוכחים לראות כיצד היא מבודדת מהמים החיים. עצם שימת הלב הבהירה הזו למידת הקנאה פועלת את תיקון הקנאה בנפש. כשם שאדמו"ר הזקן בספר התניא עמל ללמד אותנו להפריד בנפשנו פנימה בין הנפש האלקית לנפש הבהמית, ובכך גופא נוצר תיקון לנפש הבהמית; כך גם תיקון מידת הקנאה הוא על ידי שנבודד את מידת הקנאה שבתוכנו ונשים לב אליה.

אין לי חיות מעצמי

הקנאה היא מידה קיומית ובסיסית בנפש, משום שמשמעותה היא התחושה שלמישהו אחר יש חיות כאשר לי עצמי אין. אם נחדור לעומק של הקנאה, מקורה בנפש היא התחושה שאין לי שום חיות, ואני מורכב רק מעצמות - מהרגשת חוסר וצימאון לקבל חיות. אך כאשר נמתח את הקנאה עד לקצה נגלה שגם העצמות

רקובות, ורקב עצמות קנאה, כלומר שגם תחושת החוסר והצימאון שלי לחיות לא נובעת מתוכי אלא מכך שה' רוצה להחיות אותי. אם כן, מידת הקנאה בנפש היא התחושה הקיומית שאין לי שום חיות מעצמי, ואפילו הרצון לחיות לא מגיע ממני אלא מהקב"ה שרוצה להחיות אותי.

זהו עוד ציור שמומחש לנו על ידי מצוות פרה אדומה: אפר הפרה הוא התחושה הקיומית שלי שאין לי שום חיות מעצמי, והמים עליהם אנו נותנים את האפר הם ההכרה בכך שכל החיות שלי מקורה בקב"ה.

שימת הלב למידת הקנאה זה לא בונוס, זו עבודה קיומית ובסיסית לחיים שלנו. כשם שגרעין קודם כל נרקב ורק כך הוא יכול להצמיח חיים, כך כדי שאנו נוכל לחיות עלינו לשים לב לקנאה שבנו ולתת לעצמות שלנו להירקב ממנה, ורק כך נצמח לחיים אמיתיים.

בזכותך!

לשותפות בהפצת עלון מעמקים

חייג עכשיו

058-6305341 - מאיר

רבים יזכו להתחבר לעומק של התורה

אבא של שבת

אחר שגמרנו עם סדרת השיעורים בספר 'לב לדעת' (שהתחילה בדיוק לפני שנה), נתבקש הרב ללמד את כתבי האר"י. מאחר ובכתבי האר"י יש ריבוי עצום של פרטים, שהלימוד בהם דורש הרבה יגיעה שלא מתאימה לסגנון השיעורים. הרב החליט ללמד כל פעם קטע נבחר מתוך כתבי האר"י. לפניכם מוגש השיעור הראשון (שניתן ביום ראשון כו תמוז). בהזדמנות נכתוב שהרוצה לעמוד על דרכו של הרב בלימוד כתבי האר"י מומלץ שיעיין בחוברת 'האר"י החי' שהוצאנו לפני שנתיים.

להבין אך בלי להתייגע – הקדמה כללית לסדרה

לימוד האר"י זו משימה מיוחדת. אני אסביר קצת למה: זה שהמושגים רחוקים מאיתנו – בסדר, זו בעיה אחת, וזה עיקר העניין של השיעור, לנסות להתגבר על זה.

אבל ישנה בעיה נוספת, שבאופן פשוט אי אפשר להגיד שהשיעור מנסה להתגבר עליה – בכתבי האר"י ישנם אינסוף פרטים, כמות הפרטים היא מאוד גדולה כך ש"מרוב עצים לא רואים את היער", אם אתה מנסה שזה יגיד לך משהו צריך הרבה להתייגע, ואתה יכול לדון בכל פרט ולהרגיש שזה בלי סוף. בפרט אם מתחילים עם קושיות ותירוצים, ואחרי זה רואים כיצד המפרשים תרצו, זה פשוט לא יגמר (גם אם לוקחים רק את הרש"ש בלי עוד מפרשים, יש בזה המון אפשרויות). לי בוודאי שצורת הלימוד הזאת לא מתאימה, זה לא סוג השכל שלי, הראש שלי קטן מדאי בשביל להכיל כ"כ הרבה פרטים.

אך מצד שני כאשר אתה לוקח הרבה פרטים ביחד ויוצא לך מזה פסיפס יפה אז אתה מקבל ציור שקצת נותן לך חוש, לפחות בזווית מסוימת של הדברים.

אז מצד אחד לרצות להבין ומצד שני לא להתייגע אלו שתי מגמות סותרות קצת. אבל ננסה מאוד מלמעלה, לראות אם זה מצליח קצת לשעשע את הנפשות, לראות אם באמת מצליחים לצייר ציורים טובים שעוזרים לנו במשהו. גם שמסתדרים עם מה שכתוב וגם שמתיישבים קצת.

דברי האר"י

אני מתחיל בדרושי השבת בשער הכוונות, מ"ועתה בתפילת עמידה" (עג, ב - עג, ג) על תפילת שחרית של שבת. אני אקרא מהר את כל החלק הזה, נדבר באופן כללי ואולי ניגע בכמה פרטים מה שיתרום לנו ויגרום לנו לחייך קצת...

עליית ז"א בלחש דשחרית בשבת:

ועתה בתפילת עמידה זו מתחיל [זעיר-אנפין] לעלות. ועתה הוא עולה באבא ואמא בג' תחתונות שלהם הנקראים נה"י, ומהם נעשים לו בחינת מוחין שבו.¹ כי הנה בלילה יורד למטה בנה"י שלו עצמו כדי להתחבר לו ולהתייחד שם עם נוקבא,² ועתה הוא עולה עד נה"י דאבא ואמא להיות לו ג' כ מוחין כמו לנוקבא.³

עליית הנוק' בלחש דשחרית בשבת:

ואמנם עליית רחל נוקבא דז"א היא באופן זה: כי בלילה היתה היא בנה"י שלו [של ז"א] ועתה היא עולה בג' אמצעיות שבו. אשר עתה שעלה ז"א ג' מדרגות אחרות, נמצא

¹ מש"כ הש"ש (אות יז) והשד"ה (בשערי רחמים ח"ב ס" רלד).
² [הערת המערכת: כלומר כמו שהנוק' עלתה ממקומה בליל שבת וקבלה את הארת המוחין מהנה"י של ז"א, כך עכשיו ז"א עולה ממקומו ומקבל את הארת המוחין מהנה"י של אבא ואמא].

¹ [הערת המערכת: כלומר בתחלת העליה מגיע הראש של ז"א (החב"ד שלו) על החלק התחתון של אבא ואמא (אל הנה"י שלהם), וכך הוא מקבל מהם מוחין].
² [הערת המערכת: במשפט הזה התקשרו המפרשים, מה בדיק יורד ולאיפה, ראה

שעם היות שעלתה היא שלש מדרגות אמצעיות שבו הנה אינם עתה רק ג' תחתונות שבו לעת הזאת.⁴ והם נעשים אליה בסוד ג' מוחין.⁵

עליית שניהם בחזרת הש"ץ דשחרית בשבת:

ואח"כ בעת חזרת העמידה בקול רם עולה ז"א עוד עד שלש אמצעיות דאבא ואמא, ורחל עולה בג' ראשונות דז"א הראשונות אשר עתה אינם רק ג' תחתונות דז"א. כי אם היא היתה עולה והוא עומד במקומו – כבר היתה היא שוה אליו כשיעור קומתו, אבל כיון שגם הוא עולה נמצא כי תמיד היא בג' תחתונות שבו אשר עתה, מזה שהיה לו בתחלה לז"א בבחינת ג' ראשונות שבו. ונמצאת עתה רחל גדולה וגבוהה כשיעור שהיה ז"א בתחלה קודם תפלת שחרית.

זיווג יעקב ורחל בשחרית נחשב לזיווג זו"נ:

והנה נתבאר (עץ חיים, שכ"ה פ"ה) כי לעולם בכל עליית בחינת דבר קדושה אין הרושם הראשון מסתלקת משם. ונמצא כי רושם הראשון של ז"א נשאר שם תמיד. ובפרט עם מה שנתבאר לעיל בדורשים הקודמים בענין קבלת שבת (דף סח ע"א וע"ב) כי אין בחינת העצמות והאורות עולה כלל בשבת ונשאר במקומו, כי בחינת הכלים בלבד הם העולים. ונמצא עתה בחזרת העמידה דשחרית שהכלים של פרצוף יעקב עלה שם והלבישו עצמות אורות ז"א כשיעור קומתו, וגם רחל היא שוה בקומתו כנוכח, והם

⁵ [הערת המערכת: דהיינו ע"י שהנוק' נמצאת כנגד הנה"י של ז"א, נעשין הנה"י של ז"א מוחין לנוק' (או יותר מדויק: המוחין הנמשכין אליה הם מלוכשים בתוך הכלים של נה"י דז"א)].

⁶ [הערת המערכת: הוא קורא להם "ג' ראשונות דז"א, הראשונות", כי בהתחלה מקום זה היה מקום הג' ראשונות (היינו החב"ד) של ז"א, אח"כ עכשיו אחר שעלה פעמיים, מקום זה הוא כבר מקום הג' תחתונות (היינו הנה"י) של ז"א. וכפי שראינו קודם, בהערה ד'].

⁴ [הערת המערכת: כלומר בליל שבת היתה הנוק' כנגד הנה"י של ז"א, ועכשיו בשחרית גם היא עולה לג' מדרגות שמעליה (כמו שעכשיו ראינו שז"א עולה לנה"י דאבא ואמא שהן הג' מדרגות שמעליו). אלא שמכיוון, שכפי שלמדנו עכשיו, ז"א בעצמו עלה לג' מדרגות שמעליו, נמצא שעדיין עומדת הנוק' כנגד הנה"י של ז"א (אך הנה"י של ז"א באמת נמצאים עכשיו במקום יותר גבוה, בג' מדרגות שמעל המקום בו היו קודם)].

מזדווגים יחד עתה, אבל בערך שנשאר שם רשימו דז"א במקומו הראשון נחשב הזוג הזה כאילו הוא ממש זיווג דז"א עצמו עם רחל.

הקדמה כללית על ריבוי הפרטים בכוונות

עוד הקדמה חשובה: אני רוצה שנשים לב שאע"פ שהאר"י מדבר כאן על המון פרטים, הוא בסופו של דבר בא לדבר על מציאות אחת פשוטה. הרי ככה זה בכל סיטואציה פשוטה, נניח ננסה לנתח מה קורה פה בשיעור, אני אשים לב שאני יכול לנתח את זה בלי סוף, את הסיטואציה הפשוטה הזו אני יכול לנתח בים של זוויות, באופן מאוד עשיר ומגוון וזה לא נגמר, זה מאוד מורכב⁷. כל מפגש בין נשמות הוא מאוד מורכב לכן יש פה ציור רחב עם המון פרטים והמון זוויות למרות שזו מציאות אחת.

בעצם האר"י רואה יהודי מתפלל תפילת עמידה בשחרית של שבת. והוא שואל: יש פה מפגש בין שניים הקב"ה נפגש עם היהודי והיהודי נפגש עם הקב"ה, מה קורה שם? האר"י רוצה לספר מה קורה שם אז יש פה המון פרטים.

האמת היא שביחס לסיטואציה זה בכלל לא המון פרטים, אבל בסופו של דבר זה עמוס (ובמיוחד אפשר לראות זאת במפרשים, ומאוד בולט ברש"י). אם יבוא מישהו ויתחיל להגיד לי "אתה יודע מה עבר עליך בשיעור? עשית ככה וככה" אני אגיד לו "תפסיק לחפור, היה נחמד, באנו, ישבנו, דיברנו, מה אתה מבבל לי במח", גם הוא צודק וגם הוא צודק, הכל בסדר, אפשר לבוא, להתפלל שחרית וללכת לישון, לא חייבים ללמוד את כל הדברים. אבל מי שרגיש יותר שם לב לכל הניואנסים וכו'.

לשים לב לסיטואציה – עוד הקדמה

שאלה: כשמתפללים עם כוונות, מתפללים או מסתכלים מה קורה? תשובה: לכוון זה לשים לב לסיטואציה, דיברנו על כך כבר פעם באריכות (ראה על כך

לנתח שאני רוצה המון כבוד, ולכן אני מזמין הרבה אנשים. אני יכול להגיד שאני באמת רוצה ללמד. ויש פרופורציה בין כמה אני רוצה ללמד לכמה אני רוצה כבוד. מה אנשים רוצים ממני פה? זה גם מאוד מורכב.

⁷ לסבר את האוזן: מה שאנחנו יושבים פה עכשיו זו סיטואציה מאוד פשוטה ומאוד מובנת. עכשיו נתחיל לנתח אותה, מה קורה פה? אני יכול לנתח בהמון צורות. אני יכול

בהרחבה בחוברת האר"י החי, בעיקר במאמר השני). כשאני מדבר איתך אני גם מדבר איתך וגם מבין מה הסיטואציה וגם מבין שחלק מהסיטואציה היא שאני מבין מה הסיטואציה.

אמנם זה נורא מורכב, כי אצלנו הפער בין שחרית למנחה הוא בעיקר בפיהוקים ופתאום כשאני מסתכל פה זה נראה משהו אחר לגמרי, וכשאני שואל את עצמי אם זה מסתדר עם מה שחוויתי זה באמת לא כ"כ מסתדר. אבל אם מאוד תתאמץ אתה תראה שזה כן יגיד לך משהו. אני פחות מודע למה שקורה, והקב"ה מאוד מודע למה שקורה, ובסופו של דבר כל המערכת – גם איך שזה מצידו וגם איך שזה מצידו – הכל נכלל בסיטואציה.

דיברנו כבר הרבה פעמים⁸ (אך זה חשוב אז נגיד את זה שוב) שזה נקרא בלשון אדה"ז "להתבונן בגדולת אין סוף"⁹, להסתכל על איך שהקב"ה מסתכל (לכן זה חוזר הרבה אצל אדה"ז, זו ההתבוננות הכי בסיסית אצלו). מבחינתי זה נראה שיש אותי ויש אותו, אבל מבחינתו אני לגמרי חלק ממנו, אין פה שניים. הפער שבין שתי ההסתכלויות האלו זה החלק הכי בסיסי בסיטואציה של המפגש בינינו, שהרי גם העובדה שאני מסתכל כאילו שאנחנו שניים נפרדים, והוא מסתכל כאילו הכל זה הוא – העובדה הזו היא גם חלק ממנו.

זה מאוד מעניין כי אפשר לקרוא את האר"י ולא להבין אותו ככה, אך אדמו"ר הזקן לפני כל פרט באר"י הוא קודם כל אומר לך את הכלל הכי גדול, שהוא להתבונן בגדולת א"ס.

הרבה פעמים כשאתה קורא את האר"י אתה לא מצליח להבין איפה אתה נמצא בתוך זה. לדוגמא לגבי ציצית (שקראנו עכשיו בתורה), מי מתעטף בציצית? הוא אומר פתאום שז"א מתעטף, אני ז"א? מה קורה שם? אתה לא מבין איפה זה

לזה שהוא גדול באופן יחסי לשאר הנבראים) וזו אחת המקורות הבולטים (תורה אור לפרשת יתרו סז, א): "נפשו האלקית היא משכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה והתפשטותו על הנבראים שהוא חיי החיים ואתה מחיה את כלם, את השמים ואת הארץ אני מלא ומכה כ"כ".

⁸ ראה באריכות בספר 'נהלך ברגש' עמ' 90-92, ובספר 'זה השער' פרק ד' הערה 12 (עמ' 77).

⁹ [הערת המערכת, מלבד המוסבר בספרים הנ"ל בהערה הקודמת, הרב איציק הראה בדברי אדה"ז הרבה פעמים בשיעורים, ש"גדולת ה" הכוונה להתפשטות של ה' (ולא

מה שהוא מדבר, זה מאוד קשה לתפוס את כל הציורים שלו¹⁰, אבל אם אתה מבין שזה קודם כל בעצם כמו פרשנות כזאת של המפגש הפשוט, הכוונה שכשאתה נפגש אז יש אותך ויש את הקב"ה, והקב"ה מסתכל על זה כאילו הכל זה הוא, ואתה מסתכל שאתה נפרד ממנו – אז זה ההתחלה, זה איך שאדמו"ר הזקן מכניס אותנו לתוך שער הכוונות. אח"כ יש בזה הרבה פרטים, אבל הכלל הגדול הוא להתבונן בגדולת א"ס. והכוונה שאצלי יש אותי ויש אותו ואצלו אני חלק ממנו. זה משהו בסיסי, 'גורף'.

העבודה של יהודי בשבת

אחרי כל ההקדמות, נכנס עכשיו לסיטואציה של יהודי שמתפלל שחרית של שבת. ניקח נקודה מאוד כללית, שדרכה אפשר לצייר ציור יפה. קודם כל נשאל שאלה מאוד פשוטה: האם יש הבדל בין המאמץ בעבודת ה' של יום חול לבין המאמץ בעבודה של שבת? לכאורה אין הבדל. אם אני רוצה להתפלל בכוונה, מה ההבדל אם זה בשבת או ביום חול? מה זה משנה? זה אותו דבר.

אני רוצה לקחת סיטואציה מוכרת, עם ישראל יש לו שבת ויש לו יום חול. כל השומרי תורה ומצוות חיים כך. וכשנבדוק את זה טוב נראה שזה מאוד מעניין, איך מתייחסים ליגיעה ביום חול וליגיעה בשבת.

אני רוצה שנשים לב שיש כאן שלוש אפשרויות (כדי לתת חוש במה שאמרנו, שאפשר לקחת נקודה אחת ולהסתכל עליה בכמה זוויות). אני אומר את זה באופן מאוד גורף, כדי להסביר:

כאשר אני מסתכל בעולם הליטאי, מה ההבדל בין שבת לבין יום חול? מה ההגדרה? ביום חול עובדים קשה, ובשבת נחים. מה הכוונה? לא שלא לומדים (גם בשבת אנחנו יהודים...) אלא שביום חול עובדים קשה, ובשבת מרפים קצת (לומדים דברים יותר קלים וכדו').

התוקע הוא עתיק, גם שם זה בלאגן כזה. דיברתי פשוט על ציצית אז זאת היתה הדוגמא.

¹⁰ שאלה: הבלאגן הזה, רלוונטי רק כשהאר"י מדבר על פרצוף ז"א? תשובה: לא בדוקא, תיקח נניח את כוונות השופר, שם

איך זה בעולם החסידי? מה ההבדל בין העבודה ביום חול לעבודה בשבת? ביום חול עובדים קצת לפי מה שצריך (כל אחד לפי מה שהוא), אך בשבת עובדים קשה¹¹, צריך ללכת לטיש וכו' וכו'. איך אמר לי חסיד אחד? אם ביום ראשון חסיד לא מגיע סחוט, כנראה שהשבת שלו לא הייתה משהו...¹² איך זה עובד אצל הצדיקים? אצל הצדיקים ביום חול עובדים, עובדים קשה. לעבוד קשה הכוונה שמה שאני יעשה זה מה שיהיה לי, אני עובד ומקבל לפי מה שעבדתי. אבל בשבת יש אוצרות עליונים לאין ערוך, הסגולה של שבת לאין ערוך יותר מיום חול. ביום חול אם אני אעבוד, כמה אני ארוויח? כמה אפשר להרוויח מיום חול? אבל אם פתאום אתה יכול לתת קופה כמו שצריך, כל דבר קטן בשבת שווה המון, אז זה כבר משהו אחר לגמרי. יוצא שמה הצדיק מרגיש? בשבת הוא נח יחסית ליום חול. ביום חול הוא עובד כמו חמור, אך בשבת הוא מרגיש שבמקום ללכת ברגל צעד אחד הוא אחד שטס במטוס. אז נכון שהוא טס מהר לאין ערוך, אך הוא מרגיש שהוא נח.

איך זה בחב"ד? זה ציור אחר קצת. מה הציור בחב"ד באופן פשוט?¹³ בשבת הקב"ה רוצה שיהיה לך חוש בכך שלקב"ה יש תענוג מעצמו ולא מזולתו, וזהו, זה מה שאתה צריך להיות מכוון אליו. כלומר אפשר להגיד 'אוצרות', משהו עליון וגדול מאוד – ואז אתה עובד קשה כדי למלא את הדליים, למלא את האוצרות. ואפשר להסתכל על זה קצת אחרת, שברור מה האוצר – שהאוצר הוא שהקב"ה בשבת מגלה לנו ורוצה שאנו נהיה שותפים, שתהיה לנו זיקה וחוש, למה שיש לו תענוג מעצמו. לנו אין תענוג מעצמנו, אנו ברואים והתענוג שלנו הוא רק ממה שחוץ לנו, והקב"ה רוצה שיהיה לנו חוש. זה אומר שבשבת אנו צריכים להיות מכוונים לזה.¹⁴

¹⁴ לשם כך אני צריך את השישה ימים. בסוף כדי שאני אהיה מכוון לזה אני צריך שכמו שהקב"ה הוא עושה לעצמו את התענוג כך אני צריך לעבוד שישה ימים כדי שיהיה ברור שאני עושה את התענוג. אבל כדי שיהיה ברור שזה תענוג של ה' שיש לו מעצמו ולא התענוג שלי – בשביל זה יש שבת, שישה ימים ושבט ביחד מייצרים לי את החוש בתענוג שיש לקב"ה מעצמו. צריך את זה שאני זה שיוצר את התענוג בעצמי –

¹¹ אם ניתן לזה דוגמא מהעולם הליטאי זה כמו יום כיפור, שמבחינה מסוימת עובדים יותר קשה.

¹² אם אני מסתכל רק על הצד הזה, איך שאצל הליטאים תופסים את ההבדל בין השבת ליום חול ואיך שחסידים תופסים זה כבר עולם אחר.

¹³ אני מדבר על המאמרים בחב"ד, במציאות אני לא יודע כל כך.

עכשיו לפי ההתבוננויות הללו אני רוצה שנשים לב מה עשינו פה עכשיו.

לקחנו שלוש קבוצות, שבשלושתם יצאנו מאותה נקודת הנחה – שהקב"ה עבד שישה ימים ונח ביום השביעי, והיהודי מצווה גם כן לעבוד שישה ימים ולנוח ביום השביעי, ויש לזה משמעות גם בעבודת ה'. והסברנו כיצד זה בעבודת ה'. שלושתם עושים אותו דבר, הם באים לצייר את אותו דבר, ויוצא שהם רחוקים אחד מהשני.

העבודה בשבת מצד הקב"ה

מה שלשתם באים להסביר? אם נסתכל על זה באר"י, הוא כותב פה שיש פה ז"א (=זעיר-אנפין) ויש פה יעקב.

נניח שאני רוצה לעבוד את ה'. אז יש את איך שה' רוצה להתייחס אלי, הוא מסתכל עלי איך אני רוצה לעבוד אותו. זו צורת ההסתכלות הפשוטה שיש אותי ויש את איך שהקב"ה מתייחס אלי. אמנם כפי שאמרנו, כשהוא מתייחס אלי הוא מתייחס באופן כזה שהכל זה חלק ממנו ובעצם יש רק אותו, אבל זה התייחסות, הוא מתייחס אלי, מתייחס לעולמות התחתונים – זה פרצוף ז"א-ישראל. יעקב זה איך שהוא לא רק מתייחס לעולמות התחתונים אלא איך שהוא ממש נכנס איתם לקטנות שלהם, כאילו נכנס לראש שלהם, לכל התסבוכת שהם נמצאים.

מה היחס הפשוט בין ז"א ליעקב? ניקח את זה בדרושי אדמו"ר הזקן (בלקו"ת לפרשת בלק, ד"ה "לא הביט און ביעקב"), שזה מה שכתוב "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל", ש"לא הביט און ביעקב" הכוונה שיעקב הוא מאוד עמל, אמנם אין בו "און" אבל הוא כן "עמל" ומתייגע, אך ב"ישראל" אין "עמל" בכלל. כלומר, יש לי מה שאני עמל חזק ועובד קשה (זה יעקב) ויש לי מה שעבודת ה' היא הדבר הכי מובן מאליו אצלי, אני לא צריך לעמול בכלל (וזה ישראל). למה זה נוגע לענייננו?

מקשה אחת, הכל (שניהם ביחד) כדי שאני אשים לב מה זה שיש לקב"ה תענוג מעצמו.

זה השישה ימים, וצריך את זה שאני חלק מהתענוג של ה' שהוא מתענג מעצמו. שישה הימים ושבת הם שני דברים שהולכים ביחד,

כי אנחנו רוצים להסביר שעבודה של יום חול בדרך כלל תיקרא יחוד של יעקב, ועבודה של שבת תיקרא יחוד של ז"א.¹⁵

האר"י כאן אומר שכאשר אני מדבר בשבת קודש על היחוד, אני יכול לדבר על יעקב, וזה על המקום שבו הקב"ה מתייגע כביכול¹⁶, המקום בו יש בירורים, שיש רע וצריך למצוא איך לתקן, שצריך לעבוד בצורה כזו שהוא כאילו לא נמצא בינו לבין עצמו אלא שהמציאות צריכה להתברר – שמה זה עבודה.

אבל אני עכשיו שואל מה קורה בשבת, הרי גם בשבת יש עבודה, היהודי עובד גם בשבת, אז אני רוצה לדעת מה היחס בין העבודה של יום חול לעבודה של שבת. אז מסביר האר"י שיש גם ז"א וגם יעקב, גם בשבת יש את שניהם, וצריך לשים לב איפה כל אחד נמצא ומה היחס ביניהם.

קודם נשים לב מה קורה פה. יש את העבודה של שבת – שאני מרגיש שזה לא שייך ליגיעה, זה ז"א; ויש מה שאני מרגיש שאני צריך להתאמץ גם בשבת, אבל באופן אחר מיום חול, וצריך להבין למה זה באופן אחר. אם אני אנתח לפי כל אחת מהשיטות למה אני מרגיש בשבת הרגשה אחרת, בעצם אני יכול להגיד ככה (נלך לאט לאט כדי שזה יסתדר לנו בראש קצת):

בחשיבה הליטאית הראש הוא שביום חול הקב"ה בא אלי בתביעה, הוא כמו 'משגיח', ובשבת הוא נחמד, כמו הראש ישיבה, הוא אומר "אני מבסוט, אני לא כל כך קשוח איתך" ... אמנם גם בשבת, אם ישבו ויפצחו גרעינים אז הראש ישיבה כבר לא יהיה כל כך נחמד, הוא יגיד "אי אפשר", א"כ גם בשבת צריך גם את ז"א וגם את יעקב אלא שהמשקלים משתנים. האם ביום חול צריך להרגיש כל היום בדינים ככה? לא, בעצם גם ביום חול יש את ז"א, אלא ששם זה מלוּבש בהרבה לבושים, ומה שאתה מרגיש בפועל זה את יעקב.

¹⁶ איפה כתוב שהקב"ה מתייגע? במקום שיש חטאים, כמו שכתוב לגבי ממזרים (ע"ז נד:), גם יש פסוק (במלאכי ב, יז) "הוועתם ה' בדברים", שהחטאים גורמים כמו יגיעה אצל ה'.

¹⁵ ראה עוד על כך (ובהקבלת עבודת יעקב וישראל לעבודת עבד וכן, ולעובדי ה' בגופם ועובדי ה' בנשמתם) בספר 'נהלך ברגש' עמ' 483-485.

אותו דבר בעולם החסידי, ביום חול מרגישים שאין אפירה חסידית כל כך חזקה, אלא יש מציאות (זה משהו אחר קצת מהעולם הליטאי, זה לא כמו 'משגיח'), יש את העולם הזה, זה המציאות. מה שלומדים בכלל זה גם העולם הזה... צריך לשרוד פה, את השבעים שנה, איכשהו להתגלגל פה. ושבת זה כבר "מעין עולם הבא". אז אם מישהו ירגיש מעין עולם הבא ולא יתאמץ בכלל – זה לא שייך, ואם מישהו יחשוב שבעולם הזה אין דבר כזה בכלל שבת – זה גם לא שייך.¹⁷

עכשיו נגיד איך זה בחב"ד: כדי שיהיה לי חוש טוב במה שהקב"ה "תענוגו מעצמו" צריך שיהיה לי גם את ז"א וגם את יעקב. הקב"ה מייצר לעצמו את זה ש"תענוגו מעצמו", זה לא קורה מאליו, אז גם אני צריך לעשות את זה כמו שהקב"ה עושה את זה. אז לעניינינו ז"א זה החלק של תענוגו מעצמו ויעקב זה החלק שהוא יוצר את זה.¹⁸

אז אמרנו שיש פה גם ז"א וגם יעקב כדי להסביר שיש פה גם את העבודה של שבת וגם של יום חול. כמובן שיש פה המון מה להסביר ובדרושים אחרים של

שאתה חלק ממנה שיש לו תענוג מעצמו. זה מה שהוא רוצה שתהיה מוכוון אליו. זה לא משהו רחוק ממנו, זה לא רחוק שמחשבה כזאת תשפיע עלינו. פשוט אני מסיח את הדעת מזה, אני לא נותן בזה אמונה, אני לא חושב שאם הוא יחשוב ככה זה נפק"מ לי, אבל אם אני אשים לב ואני אתחיל לחשוב פתאום על זה שלא הייתי כל כך בסדר או משהו, יש לי כל מיני טרדות, מלא מחשבות שיש לי זה בעיקר בגלל שאני מסיח את הדעת מהדבר הזה. שאלה: יש מקום בו בכלל לא נוגע לה' כל העניין של החטאים, בכלל לא משנה לו כל מה שקורה פה. תשובה: על מה שאתה מדבר עכשיו יש דרוש שלם באר"י, דרוש מאוד יפה ונחמד, את זה מכוונים ב"פרוש עלינו סוכת שלומך". שם הוא מדבר על המעבר הזה, איך ה' מסתכל עלי שאני מתאמץ ועובד, "נהמא דכיסופא" או לא "נהמא דכיסופא". זה חשוב שאני אעבוד או שזה לא חשוב? זה בכניסת שבת, בזמן שהאדם מקבל את התוספת נשמה, אז הוא צריך להתמודד עם המקום הזה, ככה הוא מסביר שם באופן מאוד ציורי ויפה.

¹⁷ יש בזופניק אחד שמקפיד בכל יום רביעי בבוקר להתחיל להגיד "גיט שאבעס", מתחילים להגיד "לכו נרננה..." אחרי שיר של יום אז הוא כבר נכנס לפזוזה, עם החיוך, עם האפירה.

¹⁸ זה שהקב"ה רוצה שתהיה שבת, שאתה תחשוב שהוא נהנה, והכי כיף לו שאתה תרגיש שאתה חלק מהנהנה הזה, ואתה אמור להיות חלק מהתענוג שלו שיש לו מעצמו – לחשוב שזה מה שה' רוצה זה משהו שמאוד נוגע לבן אדם. לא צריך להיות צדיק גדול, אם עומד לך מול העיניים בשבת שזה מה שהוא רוצה – זה מאוד משמעותי. בד"כ אתה מרגיש שהוא משגיח, פתאום בשבת הוא אומר לך "די, כל השבוע אתה מסתכל עלי כמו משגיח, לא רוצה שתסתכל עלי ככה". אמנם גם בשבת אפשר להסתכל ככה, וכמו שאמרנו שגם בשבת יש את יעקב, כשאתה אוכל לדוגמא, אתה צריך לשים לב האם אתה בורר או לא. אבל הקב"ה רוצה אחרת, לא בדיוק אחרת, אמרנו שיש גם יעקב, אבל הנקודה שמאירה במיוחד בשבת שהוא רוצה שתעמוד לך חזק מול העיניים, היא שהוא רוצה שיהיה לך חוש ותחושה

האר"י יבוא לידי ביטוי ההבדל הזה, אבל ננסה להישאר צמודים למה שכתוב פה, לענייננו הנקודה הזו מספיקה.

ז"א עולה לאבא ואמא

אחרי שאמרנו את זה, נסביר מה הכוונה של מה שהוא כותב פה שז"א עולה לאבא ואמא (בעצם הבלענו את זה קודם בתוך כל מה שאמרנו):

יש את ז"א איך שהוא, שכפי שאמרנו, הוא בעיקר מתייחס לעולמות התחתונים, אך כשהוא עולה לאבא ואמא זה לא שהוא מתייחס אלא הוא בעיקר נמצא במקום כזה שהוא מקבל מלמעלה.

מה הכוונה אבא ואמא? יש מה שהם נקראים אבא ואמא ביחס ללמטה, כך זה כשהם מסתכלים על עצמם כאבא ואמא, הם אומרים שהם האבא והאמא של הילדים, אבל כשהוא אומר אבא ואמא בעיקר הכוונה כמו שהילד מתייחס לאבא ואמא, הילד הוא זה שקורא להורים שלו "אבא" ו"אמא", איך ילד מסתכל? מה זה אבא אמא בשבילו? אפשר להגיד שזה כאילו התחנה הבאה בדרך לאלקים (כמו שהרמב"ן כותב על כיבוד הורים¹⁹). זה מה שמגיע מלמעלה, זה איפה שהמקור הוא מוחשי, כלומר זה לא המקור איך שהוא 'איך' בשבילי אלא זה איפה ש'יש' לי מקור.

עכשיו נצייר את הציור הכי פשוט, בצורה הכי פשוטה של הדמויות: הוא אומר שז"א עולה להיות במקום אבא ואמא, אז זה כמו ילד (זעיר-אנפין, פנים קטנות) שעולה להיות במקום של אבא ואמא. אפשר לומר שהאר"י ראה מה עושים בגן, "אבא של שבת", ואמר "הנה, ככה זה נראה". אני רוצה לומר שאפשר להגיד שהוא הסתכל למעלה – וזה נכון, ואפשר להגיד שהוא הסתכל למטה – וזה גם נכון, כי הלמטה הוא גם למעלה אצלו, כי הוא מסתכל איך ה' מסתכל מלמעלה עד למטה. לנו בעיקר נח להסתכל למטה, כי כך אני מבין על מה מדברים. אם מסתכלים למעלה אז בסדר, יש פרט כזה ופרט כזה, אך כשאני מסתכל מה כתוב פה ואני רואה איך זה למטה, שזה אבא של שבת – אז אני מבין מה כתוב. מה הכוונה אבא של

¹⁹ השם אבינו הראשון, והמוליד אבינו האחרון.

¹⁹ רמב"ן שמות כ, יב: "האב שהוא לתולדותיו כענין בורא משתתף ביצירה, כי

שבת? זה משעשע... מה שז"א עולה לאבא ואמא זה מה שהילד רוצה להיות כמו אבא ואמא, יש "אבא של שבת", יש "אמא של שבת", נראה מאוד נחמד ויפה.

מה הילד רואה שהוא רוצה להיות אבא ואמא? מה ההבדל בינו לבין ההורים? בערך מה שאמרנו קודם. הם לא כאלה שמישהו מגדל אותם, אלא הם מעצמם. כשהילד רואה את אבא ואמא הוא מרגיש שלא רק המקור שלהם הוא מעצמם, אלא גם התענוג שלהם הוא מעצמם. כמו הלשון של אדמו"ר הזקן²⁰ שתענוגו מעצמו על דרך שמציאותו מעצמו, זה מה שהוא מרגיש כשהוא רואה אבא ואמא.

מבחינת הילד מי האבא והאמא של אבא ואמא שלו? הם אחד של השני, האבא הוא אבא של אמא והאמא היא אמא של אבא. הם לא עולים למעלה. רק כשהוא מתבגר הוא פתאום תופס שגם להם יש אבא ואמא שמעליהם.²¹ אמנם הוא יודע שיש אלקים שמעל אבא ואמא, אבל מה מאיר באבא? בלשון התניא (בהגה"ה בפרק לה) אחד האמת שורה בחכמה, ובכל שאר הספירות זה רק דרך מעבר. או בלשון המקובלים "פנימיות אבא פנימיות עתיק"²² (פנימיות עתיק זה קשור לעניין שאמרנו שעל דרך שמציאותו מעצמו גם התענוג שלו מעצמו)

א"כ כשז"א עולה למקום אבא ואמא, הוא כאילו עולה למקום שהוא המקור של עצמו.

יעקב ורחל עולים למעלה

יחד עם זה שז"א עולה למעלה גם יעקב ורחל עולים למעלה, עכשיו מתחיל להאיר להם המקום הזה שז"א הוא לא איך שהוא מתייחס אליהם אלא הוא עכשיו משהו אחר, הוא "אבא של שבת", אבא ואמא של שבת.

מה זה יעקב לפי זה? כשיעקב עולה לשמה הוא עדיין כאילו מתאמץ, כלומר יש לו עבודה שמה, זה לא שבשבת זה בלי עבודה בכלל. באמת אני צריך להתאמץ

²² ראה בנסמן בלקו"ת (לאדה"ז) נצבים מט, ד.

²⁰ בלקוטי תורה בשלח א, ג. הובא ונתבאר בהרחבה ב'נהלך ברגש' עמ' 131-135.

²¹ אשתי גננת, אני מגיע לגן של אשתי – מי אני? אני אבא של הגננת, ככה זה מערכת היחסים מבחינתם.

בשביל להרגיש את הנקודה הזו, זה לא יקרה לי בלי כלום. אם אני רוצה להגיע למקום הזה אני צריך שיהיה לי גם את זה וגם את זה, כדי שאצליח לצייר את זה נכון. אז אמרנו שיש כאלה שמציירים זאת כמו הליטאים יש כמו החסידים, ויש כמו בדרושים של חב"ד.

נסיים את התמונה: מה הכוונה שיעקב עולה כשיעור קומתו של ז"א (יותר נכון של הרושם של ז"א)? נסביר את זה לאט לאט, הכוונה ככה:

גם כשמגיע שבת אי אפשר בלי להתאמץ בכלל, זה לא עובד. כשאני עכשיו רוצה להתאמץ ואני מנסה לחשוב מה המניע שלי למאמץ, אני מרגיש שהמניע שיש לי למאמץ הוא בעצם כמו המניע שיש לז"א, ז"א מניע אותי להתאמץ.

כלומר, מה זה ז"א? איך שה' פונה אלינו. ובגלל שהוא פונה אלינו הוא נכנס איתנו לתוך הבריורים המורכבויות והסיבוכים שיש בתוך המציאות – להיכנס לתוך כל המקום הזה זה יעקב. מה שמניע את כל זה זה היחס, אך עכשיו יעקב מרגיש בעיקר את הדבר הזה.

אם ניקח לדוגמא את המילה 'משגיח' (אני חושב שיכולה מאוד לעזור לנו פה), אני בעיקר מסתכל עליו כעסוק במה שהוא רוצה שאני גם אהיה עסוק. מה מעניין אותו? הוא רוצה שאני אשב ואלמד, אז גם הוא עסוק בכך שאני אשב ואלמד, אז מי זה המשגיח? זה אחד שעסוק בזה שאני אשב ואלמד. הוא רוצה שאני אתעסק בזה, והוא עצמו מתעסק בזה שאני אתעסק עם זה.

אז כשהוא למטה זה איך שהוא משגיח עלינו, יורד לקטנות שלנו, מעניין אותו הקטנות שלנו והוא בעצם 'מעצבן' אותנו²³. ובשבת הוא עולה לתענוג מעצמו.

שזה באמת ככה... יש תרגיל פשוט: אני שואל אותו "תגיד לי, כשאתה תהיה אבא, אתה תתייחס לילדים שלך כמו שאתה מסתכל שההורים שלך מתייחסים אליך או שאתה באמת יאהב אותם?", פשוט לו שהוא באמת יאהב אותם, ואז אני שואל אותו (וזה שאלת המפתח) "ומה הילדים שלך יחשבו עליך?" התשובה פשוטה, הם יחשבו

²³ הרבה פעמים יש בעיות של הורים וילדים, שהילדים מרגישים כאילו ההורים מציקים להם, כמו משגיחים שלהם. כל הזמן משגיחים להם את השכל, "תעשה ככה" ו"תעשה ככה", "תעשה ככה" ו"תעשה ככה". אם אני פתאום אומר לילד "אבל ההורים שלך אוהבים אותך, הם רוצים את טובתך", אני צריך לקלף כ"כ הרבה כדי שישים לב

ביום חול ז"א כאילו נבלע בתוך יעקב, ובשבת הכל עולה ויעקב מלביש על ז"א למעלה, וז"א הוא העיקר. פתאום הוא מרגיש את היחס.

לסיום, רק שנשים לב כמה פרטים יש כאן, אנחנו נגענו בארבעה חמישה פרטים. אבל אפשר לגמור את החיים על הפיסקא הזו מרוב פרטים שיש בה.

טוב, שנזכה. אני לא יודע, הפעם זה היה נסיון, אם יהנו נעשה ככה קבוע, ניקח פיסקה, כמה נקודות, ניהנה מהחיים קצת וזהו...

נהנית?

רוצה לקרוא עוד?

מגוון חוברות של הרב למכירה באתר ישיבת עוד יוסף

חי

ובטלפון 058-5277427

נראה כך, הקב"ה כאילו מאוד מעצבן את בני ישראל, אתה אומר להם "ה' אוהב אתכם" והם אומרים "בשנאת ה' אותנו".

שאתה מאוד מעצבן, בדיוק כמו שאתה חושב על ההורים שלך, אתה אוהב אותם והם חושבים שאתה מעצבן, זה מערכת היחסים (כשקוראים פרשת בהעלותך זה גם

שו"ת בעבודת ה' בישיבת דורשי יחודך

שאלה: דיברו פה היום על המעלה והחשיבות שיש לשבת וללמוד בישיבה דווקא בזמן שבחוק קורים דברים מאוד גדולים ומשמעותיים. התחושה לאור מה שקורה בחוק, שיש מה לפעול במציאות.

תשובה: אם אתה מתכנן להיות קורס חיל האויר תוך יום ולפקד על המבצע.

שאלה: איך יכול להיות שנופלים טילים ואנו לא יודעים?

תשובה: אלו כבר שתי שאלות שונות. יש שאתה אומר יש לי המון דברים לפעול ואני לא פועל אותם, ויש שאתה אומר – דברים קורים ואני יושב על שניים אוחזין טלית.

שאלה: עיקר השאלה היא שאתה מרגיש שהמציאות צריכה פעילות, שמשוהו קורה.

תשובה: אני מרגיש שמהשאלה מאוד ניכר שהבעיה היא בכלל לא אם ללמוד בישיבה או לא, אלא שאנשים מרגישים שהזמן מאוד משמעותי והם מאוד לא משמעותיים. זו הבעיה העיקרית, ועכשיו מנסים להיות משמעותיים כשאתה לא משמעותי.

זו סוגיא חשובה מאד, אולי הכי משמעותית בחיים. שאדם מרגיש שקורים דברים משמעותיים מאוד, והוא מרגיש חסר משמעות. זו שאלה שאני שמח להתייחס אליה. כי אני אומר גם לעצמי אתה חסר משמעות, וזה באמת כך. מתנהלים פה דברים מאוד משמעותיים, שעשרות שנים מדברים עליהם וחוששים ובסוף כשקורים הדברים המשמעותיים הללו – הפכת להיות לא משמעותי.

כעת אדם מנסה לחשוב שהוא יכול להיות משמעותי, וזה דמיונות. מי שמנסה להרגיש משמעותי הוא מדומיין.

שאלה: ואם אני חושב שאני יכול להיות משמעותי?

תשובה: אני אומר לך שאתה מדמיין. אני חושב שכל אחד חוץ ממך פה מסכים איתי, שביחס למאורעות הגדולים שקורים פה, המחשבה שאני משמעותי היא דמיונות.

אני מאוד נהנה לפוצץ לכם את הבלון של הגאווה. זו ישות מאוד גדולה והרב יצחק נהנה לדבר נגד ישות. אנחנו מאוד מקנאים, כל אחד מאיתנו היה רוצה להיות ראש הממשלה עם ההצלחות של הנוכחי, וכל אחד היה רוצה להיות שר הביטחון והשר לביטחון לאומי ושר האוצר בעת הזאת.

זה קושי מובן, אני לא מזלזל בו בכלל, קושי שאנשים צריכים להתמודד איתו מאוד.

שאלה: החבר'ה בגבעות עושים דברים משמעותיים? בכללי?

תשובה: גם החבר'ה שלומדים עושים דברים מאוד משמעותיים.

שאלה: בן אדם שלא מרגיש משמעותי במה שהוא לומד, האם לא כדאי לו לעשות משהו יותר משמעותי?

תשובה: יכול להיות שהוא פשוט לא מבין מה הוא עושה כשהוא לומד. כדאי להסביר לו למה לימוד תורה הוא דבר חשוב.

שאלה: מבחינתך האידיאלי הוא סוג של קשר לעם ישראל כמו שלחרדים יש קשר לעם ישראל?

תשובה: אני חושב שההכללה הזו היא חסרת משמעות. אם אני זורם עם ההכללה שלך, אז – כן. הלוואי. הכי טוב. מה הבעיה?

שאלה: אתה לא מרגיש שיש חוסר באכפתיות?

תשובה: חוסר באכפתיות? לא. יש חוסר במילוי הרצונות להיות משמעותיים, בישות.

אני לא אומר את זה כ'מוסר', אני אומר את זה באמת. אני באמת מרגיש שהבעיה העיקרית היא שאני מרגיש שאת כל הגאווה שלי משהו ניפץ לי כמו בלון או משהו בסגנון.

בוא נגיד את זה במילים אחרות: אני אכול קנאה. מראש הממשלה, מהרמטכ"ל, משר הביטחון, מראש המוסד (מראש השב"כ אמנם לא...). אני מסתכל על אנשים, ואומר באמת ה' זיכה אותם, באמת עשו דברים גדולים, החליטו החלטות חשובות ובזכותם קרו דברים גדולים. אולי גם מנשיא ארצות הברית אני מקנא, למרות שהוא גוי אז זה קצת שונה...

בכל אופן, אם אני רוצה להצביע על מה השאלה שמציקה לכם זה לא מה שאתם אומרים.

פעם נסענו עם אוטובוס ממוגן לקבר יוסף, וב"ה שלא היו נזקים. נכנסנו פנימה, וכשהגענו כאשר כולם בסערה, אז שניאור שלמה ליבמן פתח את הבית מדרש ונכנס פנימה, והיה על השולחן הראשון איגרות קודש. אז בשאגתו המפורסמת הוא אמר: בוא נראה מה לרבי יש להגיד לנו! פתח, ויצא התאריך של אותו יום – ה' תמוז. ומה כתוב שם? "מה שרוצה לעזוב... זה לא מפני הסיבות שהוא כותב, אלא בגלל שמפחד". היה אחרי הפיגוע בכפר חב"ד. הוא כותב, "כיון שהמקום הוא מקום תורה, תורה מגנא ומצלל, ואם ילך למקום אחר... חוץ מזה שכתוב ולא ימס את לבב אחיו כלבבו".

גם פה אני מרגיש שאתם שואלים שאלה ואני עונה תשובה לשאלה אחרת. כי אני חושב שאתם לא שואלים את השאלה שבאמת מעסיקה אתכם, אלא פשוט קורים דברים גדולים וזה גורם לקנאה מאוד פשוטה. מותר לדבר על זה, ומצווה להגיד את זה, אדם שמתוודה על החטאים שלו ומנסה לתקן אותם עושה דבר מצוין. אנו יושבים בישיבה ומרגישים חסרי משמעות, ואנשים פועלים פעולות שאי אפשר לתאר ולשער, פעם באלפיים שנה קורים כאלה דברים. וזה גורם לקנאה, ומאוד הגיוני ולגיטימי לשים את זה על השולחן.

שאלה: למה דנים פחות בהלכות מלחמה בציבור החרדי?

תשובה: אני חושב שדנים יותר, בציבור הדתי לאומי חושבים שמה שהמדינה אומרת זה מה שקובע ובציבור החרדי דנים מבחינה הלכתית.

שאלה: איך נכון להתייחס למבצע?

תשובה: אם יעשו התוועדות הודיה לקב"ה אני מאוד ישמח, ואם אפשר להתוועד על כך שזה מעורר קנאה זה גם אפשר, גם נפלא מאוד.

שאלה: הודיעו לנו לא לעדכן עדכונים מהנעשה מחוץ לישיבה בבית המדרש.

תשובה: זה מצוין, בתוך בית המדרש לא לעשות את זה. אמרו לך לעשות את זה מחוץ לבית המדרש.

שאלה: הבאתי זאת כדוגמא לכך שרוצים מאיתנו שלא נדבר על מה שקורה במציאות.

תשובה: לא, לא רוצים שזה לא יהיה בדיבור. אני יגיד מה כן רוצים. זה לא עונה ישירות על השאלה של המשמעות, אבל כן יענה קצת.

בסוף אם אתה שואל אותי איפה הקרב הגדול שלנו, אז בבית המדרש בגדול זה הקרב הגדול. זה הקרב היותר גדול. ועם כל מה שמדברים שאלפיים שנה לא היו כאלה ניסים, וכאלה דברים, אני אומר שהניסים שאנו רוצים שיקרו יותר גדולים מהניסים הללו. ואם נצליח בכך, יהיה באמת בע"ה דברים יותר גדולים. אנו לא רוצים להיעצר במה שיש פה. ב"ה ניסים גדולים וחשובים, אבל אנחנו רוצים הרבה למעלה מהם. ולכן בסופו של דבר בית המדרש הוא המקום העיקרי.

בסופו של דבר זה שיש הרבה בתי מדרשות בעם ישראל, שהוא עם שקשור לתורה, זה מה שגרם שינצחו. אין ספק. אין בכך שום ספק. עולם התורה הגדול הוא שגרם שהמדינה החליטה להיות נורמלית בסברות שלה איך להילחם. בלי שיש בתי מדרש היינו מגיעים לשלטון של כל מיני ארזי פרחי שחוץ מלסבך את המצב בחמישים שנה האחרונות לא הצליחו לעשות כלום. זה ברור שבתי המדרשות והחוסן של עם ישראל בגלל בתי המדרשות הוא זה שהביא לכך שיש הצלה גשמית.

שאלה: ככה מתקנים את המדינה? על ידי לימוד תורה?

תשובה: קשה לי לענות לך 'כן'. כי אתה מציג כאילו לתקן את המדינה זה המטרה, וללמוד תורה זה אמצעי. אני לא חי שמה. אנחנו קיבלנו תורה, וזה מה שמעניין אותנו. אחד הדברים שיש לנו זה גם לבנות מדינה.

שאלה: בדרך אגב אתה גם מתקן מדינה כשאתה לומד תורה?

תשובה: אני אומר מאוד פשוט, ה' נתן לנו תורה וזה בא לידי ביטוי גם בלבנות מדינה ולבנות מלכות ולבנות שלטון. כמו שיש לי מצוות תפלין כך יש לי מצווה להיות בארץ ישראל ולשרש מפה את הגויים, את העבודה זרה, לבנות פה מקום של תורה, מקום של אמונה. פה זה המקום לתורה.

בנוסף לכך, כל ההצלה הגשמית הזו גופא נעשית על ידי תורה בעיקר.

משבחים היום את טייסי חיל האוויר, איפה היו חמישים שנה? סירבו פקודה, לא עשו מה שביקשו מהם לעשות. איפה היה השב"כ? חמישים שנה עבד בצורה שסיבך אותנו. וככה כל ה'לשעברים' וכל המפקדים ובית המשפט עד היום. היום הצליחו בניסים גדולים לצאת מהתסבוכת הזו. מי גרם לך להגיע למצב הזה? בתי המדרש.

שאלה: איזה בתי מדרש?

תשובה: פוניבז'.

שאלה: אני מרגיש שמה שיכול להועיל פה אלו בתי מדרש כמו עוד יוסף חי בשכם.

תשובה: אני רוצה לקחת את פוניבז', שידועים כשמאלנים, והנציג שלהם גפני בטח חושב שהתקיפה באיראן היא התגרות באומות.

גם תורה כזו, שאנו לא מקבלים את הסברות שלה במציאות, גם מה שגפני אומר שזה הזוי איך שהוא מדבר, וגם הסביבה שהוא בתוכה שנותנת לו את הכח – לעומת מה שקרה בשב"כ ומה שקורה בבית משפט הוא ישר כמו סרגל, וזה ישר את עם ישראל. אלו שלומדים תורה זה מיישר להם את השכל, אלה שלא למדו תורה תראה לאיפה הגיעו – סיבכו את עם ישראל, כמה שיותר לסבך נהיה להם

יותר טוב. אז ברור שאם אני מסתכל בגדול, עולם התורה לא משנה איפה הוא, עולם התורה כמקשה אחת יישר ועיצב את עם ישראל.

אז נכון, יש מחלוקות ויש כאלה שאומרים דברים בניגוד למה שאמורים באמת להגיד במציאות. גפני אומר דברים שגם הרב שך לא היה אומר, הוא לקח את דבריו למקומות בעייתיים. אבל בסוף עולם התורה היום לקח את נקודת התורפה הכי גדולה שיש לו שזו גיוס בני הישיבות, והיה מוכן לוותר שם בשביל המלחמה באיראן. הם הבינו שהולך להיות פה מלחמה ואם הם יפילו את הממשלה זה לא יקרה, והם החליטו לוותר. במובן מסוים אפשר להגיד שהם היו מוכנים לגייס את בחורי הישיבות לטובת הניצחון הזה.

עכשיו אני מקווה שהמציאות היא שכבר לא יצטרכו חיילים כמעט יחסית, ויתהפך לכיוון השני. ועכשיו הגיוס לישיבות יהיה הרבה יותר קריטי. איך עולם הישיבות מרגיש עכשיו? לא שניצחנו בקרב, הרי נפגעה לו הגאווה. כל הכבוד והתפארת נמצא עכשיו בצד של ה"כוחי ועוצם ידי". כשאני מקנא באנשים שעשו דברים טובים אני עוד יותר צריך להתחזק בבית מדרש כי זה עוד יותר מעורר קנאה, וזה עוד יותר מסוכן. עולם הישיבות מרגיש הרבה יותר בקרב עכשיו מאשר לפני כן, בקרב יותר קשה.

אבל כיון שבע"ה מקווה שמכסת החיילים שצה"ל יצטרך לא כזו גדולה כמו שדיברו עליה לפני כן, יוכלו עוד פעם להפוך את המגמה ולהגיד שעיקר המלחמה בבית המדרש. נכון שהיה רגע קריטי והיה צריך לוותר, ה'גדולים' החליטו שאי אפשר להתעקש, המצב קריטי ומוכנים לוותר על הכל. אבל בע"ה עכשיו יתהפך.

שאלה: אז באמת הקרדיטים אמורים ללכת ללומדי התורה, כי היא זו שיישרה את השכל.

תשובה: נכון, אבל כשמישהו רואה איש חסד הוא מקנא בו, למרות שהוא יודע שהוא איש חסד בזכות לומדי התורה.

שאלה: באמת לא מגיע למנהיגי המדינה קרדיט, כי הם לא מכירים בכך שזה היה בזכות התורה.

תשובה: אפשר להסתכל על הטוב שלי ועל הרע שלהם. אבל אפשר להסתכל הפוך. הם אנשים טובים, עשו דברים טובים, ומה שאני יכול להסתכל על דקדוק שהם לא מדקדקים או יותר מזה – זה לא מה שיועיל לי בחיים. ואני צריך לעשות את מה שאני עושה בחיים. ואם אני מקנא אני צריך לשים לב שאני מקנא.

שאלה: זה לא קנאת ה'?

תשובה: לא, זו קנאה פשוטה, שאנשים עשו דברים גדולים משמעותיים, ואני מקנא בהם. אני צריך להתוודות על החטאים שלי.

שאלה: איך מתמודדים עם הקנאה?

תשובה: מרגישים שהקב"ה אוהב שאתה מתוודה על החטאים שלך. ואם אתה מודה שאתה מקנא ואתה רוצה להיות כל כך טוב כמוהם ולהציל את העולם כמוהם – אז מה הבעיה? זה טוב לקנא בדברים טובים.

שאלה: אז הצעד הבא הוא לעשות את הדברים הללו.

תשובה: ה' לא זיכה אותי, אין לי את הכישרונות הללו. אם אני רואה מישהו שלומד תורה כל כך הרבה אני מקנא בו למרות שאין לי שכל כמו שלו.

אני חושב שהסוגיא של הקנאה מאד משמעותית, מאוד טוב להתעסק איתה, מאוד חשוב, מאוד מתקן אותנו. לא להתבלבל. זה פשוט מתקן אותנו כפשוטו. אני רוצה לדעת שהם עשו דברים טובים, ואני רוצה לשמוח בכך שהם עשו דברים טובים, ואני לא רוצה להחביא את זה שאני מקנא. אני רוצה שזה ישרוף אותי מבפנים. אז אני יתפלל יותר טוב, אני יצעק לקב"ה שיזכה אותי שאני יעשה דברים יותר טובים, ועצם זה שאני רוצה להתוודות על החטאים זה טוב.

עיקר הבעיה של "כחי ועוצם ידי" היא שכל אחד אומר אני רוצה להיות החשוב, המשמעותי, המכריע. ולכן ירדנו מטה מטה, כי כל אחד רוצה להרגיש שהוא המשמעותי. הטייס אומר אני משמעותי, אז הוא מסכן את כל עם ישראל כדי שכולם יהיו תלויים בו. אנחנו צריכים לדעת לתקן את המקום הזה. זה מקום קשה, מקום לא נעים באישיות שלנו. הוא תופס אותנו בנקודות התורפה שלנו ואנחנו

רוצים לתקן את זה. הלוואי שנזכה שלא נחביא את הקנאה הזו ונתעלם ממנה, אני רואה שאנשים עושים דברים כאלה ואני מקנא. זה מאוד חשוב.

אני יגיד יותר יתר מזה:

אני חושב שהרב יצחק, שאנחנו פה מסתופפים בצילו (אני מקווה...), אחד הדברים המרשימים ביותר אצלו זה שהוא יכול להיות במקום שהוא חסר משמעות, להיות שיריים. כמו שכתוב "לשארית נחלתו" – 'למי שמשים עצמו כשיריים'. מה זה שיריים? להרגיש שאני מיותר. ולמרות שהוא צעק הרבה שנים, עכשיו הוא כאילו מיותר. ולהיות יחד עם זה שמח, ולפרגן, ולשמוח בהצלחה של האחרים ולרצות בטובתם וטובת עם ישראל בכלל.

שאלה: אז למה הוא אמר בשיעור שצריך לעשות במלחמה באיראן? אם הוא לא משמעותי למה צריך אותו?

תשובה: כל מה שהוא אמר, גם הם אומרים. רק שמה שהוא אומר לא בא לידי ביטוי במציאות ומה שהם אומרים בא לידי ביטוי במציאות. והיכולת שלו לא לקנא ולהזדהות ולהיות שותף לגמרי למה שהם עושים ולהישאר איפה שהוא נמצא היא מרשימה.

בעניינים הללו מה שמיוחד, זה שהוא אומר שאסור לקנא וצריך להרגיש שיריים, כלומר כאילו אני מיותר. מה זה שיריים? שתופרים בגד, ואת חלק מהבד לא צריך. אדם צריך להתרגל לכך שהוא שיריים, כלומר שה'אני' זה החלק שצריך לגזור אותו. זה משהו מיוחד שהרב יצחק שם את עצמו עליו מאוד חזק, וגם אנחנו צריכים לשים עצמנו על זה בתור אלה שרוצים לקבל מהשראה שלו.

לכן אתם שואלים שאלה, ומבחינתי ההשראה מהרב יצחק זה התשובה. אל תזייף, אתה מקנא – תגיד אני מקנא. זה שורף אותך? תשרף, יאללה. הכי טוב, ל"ג בעומר, תיכנס לאש ובע"ה שנבער את כל החיצוניים כמו שמתפללים ביה"ר של ביעור חמץ שישורף לי את כל הגאווה. ובאמת הרב יצחק חושב שזה עיקר התיקון היום. אז בע"ה שנזכה...

נסיים בגימטריא יפה: **קנאה** עולה **יוסף**. ויקנאו בו אחיו, כל הנושא של הקנאה קשור ליוסף הצדיק. תיקון הברית קשור לתיקון הקנאה. מי שמתקן בברית

הוא לא מקנא. כך כתוב גם ברבי נחמן. שכאשר בן אדם רוצה כבוד, הכי קל להפיל אותו בתאוות ניאוף. מה שמפיל את הכבוד, אפילו הכבוד האמיתי זה תאוות ניאוף. אז בע"ה שנזכה לתיקון הקנאה. אנו נמצאים פה אצל יוסף הצדיק, ושיבת עוד יוסף חי, זה המקום שלנו. אנו צריכים לתקן את המקום של הקנאה בע"ה.

לשמיעת שיעורי הרב בקול הלשון חייג 073-371-8149	נהנית? רוצה לשמוע עוד?
---	--

